

Lunner kommunes Frivillighetspolitikk

2019 - 2024

INNHold

1. INNLEDNING	2
2. SENTRALE OG LOKALE FØRINGER	2
3. FRIVILLIGHET I LUNNER NÅ OG I FREMTIDEN	4
4. FRIVILLIGHETENS EGENART	4
5. FRIVILLIGHETENS ROLLE	5
6. VISJON OG MÅL	5
7. FRIVILLIGHET OG FOLKEHELSE	6
8. FRIVILLIGHET I LUNNER NÅ OG I FRAMTIDEN	6
9. HANDLINGSPLAN	7

1. INNLEDNING

Frivilligheten er en bærebjelke i lokalsamfunnet. Den har stor betydning for innbyggernes helse og trivsel, og den skaper positive møteplasser og gode folkehelse tiltak. Lunner kommune skal være tilrettelegger og støttespiller for frivilligheten. En mangfoldig og levende frivillig sektor er av grunnleggende betydning for gode lokalsamfunn.

2. SENTRALE FØRINGER

Frivillighetsmeldingen - St. meld. 39 (2006-2007) - «Frivillighet for alle»

Meldingen presenterer regjeringens frivillighetspolitikk. Den er en milepæl på frivillighetsområdet ettersom den for første gang gir en samlet framstilling av hele mangfoldet i frivillig sektor. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Stmeld-nr-39-2007-/id477331/sec1>

De ti frivillighetspolitiske bud (Frivillighet Norge):

https://www.frivillighetnorge.no/no/frivillighetspolitikk/kommunal_frivillighetspolitikk/De+ti+frivillighetspolitiske+bud.b7C_wtrO5k.ips

1. Kjenn frivilligheten i kommunen din
2. Vedta en tverrsektoriell kommunal frivillighetspolitikk
3. Anerkjenn frivillighetens egenverdi
4. Forenkling gir mer frivillighet
5. Tilrettelegg for frivillighetens egenutvikling
6. Skap dialog med frivillighet
7. Anerkjenn og støtt opp om frivillighetens merverdi
8. Gi frie midler
9. Ikke konkurrér med frivilligheten
10. Skap forutsigbarhet for frivilligheten

LOKALE FØRINGER

Kommunestyret i Lunner vedtok i møte 22.02.18 - PS 13/18 Esa 18/172 at det skulle utformes en frivillighetspolitikk.

Vedtak:

1. Det politiske ansvaret for utforming av Lunner kommunes frivillighetspolitikk legges til et ad hoc-utvalg, med bred politisk sammensetning. Utvalget vil få nødvendig administrativ støtte.

2. Utvalgets mandat:

1) Arbeidet skal ta utgangspunkt i:

- «De ti frivillighetspolitiske bud»
- «Sammen om det gode liv - en veileder for utvikling av lokal frivillighetspolitikk».
- KS og Frivillighet Norge sin «felles plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor»

2) Utvalget skal:

- foreslå visjon og hovedmål for Lunner kommunes frivillighetspolitikk.
- kartlegge den frivillige sektoren i Lunner kommune.
- kartlegge dagens samarbeid mellom kommune og frivillig sektor i Lunner.
- komme med konkrete forslag til tiltak som kan sikre et konstruktivt og produktivt samarbeid mellom frivillig sektor og Lunner kommune.
- utarbeide en rapport med forslag til frivillighetspolitikk for Lunner kommune. Før forslaget behandles politisk, legges rapporten ut til høring.
- når det er behov for det, nedsette referansegruppe(r).

3) Som leder av utvalget oppnevnes:

- Halvor Bratlie

4) Som medlemmer av utvalget oppnevnes:

- Hanne Gabrielsen
- Nils Erik Mossing
- Kristin Myrås
- Andreas Mamen

5. Rådmannen nedsetter en administrativ arbeidsgruppe.
I arbeidsgruppen deltar minimum 2 medlemmer fra frivilligsektor.

Reidun Gully og Terje Gundersen ble valgt som medlemmer fra frivilligheten i arbeidsgruppa.

Fra administrasjonen har Toril Svendsbråten fra Frivilligsentralen, Else Hagen Lyngstad fra kulturkontoret og Rønnaug Braastad fra Strategi og samfunn Lunner kommune

3. FRIVILLIGHET I NORGE OG I LUNNER

Frivilligheten bygger og forandrer samfunnet gjennom sine fellesskap, aktiviteter, initiativer og samarbeidet med det offentlige og private næringsliv. Frivilligheten forandrer menneskene som involverer seg gjennom å bygge holdninger, verdier, kunnskap og sosial kapital. Frivilligheten er også selv i kontinuerlig endring for å møte deltakernes og omgivelsenes behov.

Et trekk ved dagens samfunnsutvikling er at det flyttes grenser mellom offentlig virksomhet, privat næringsliv og det sivile samfunn. Det har vokst frem en erkjennelse av at det offentlige ikke kan løse alle oppgaver og at dette kanskje heller ikke er ønskelig. Frivillige aktører gjør en betydelig samfunnsinnsats. På ulike arenaer inngås gjensidig forpliktende samarbeid mellom likeverdige partnere for å få oppgaver løst. Frivilligheten er en stor ressurs for tjenestene og bidrar for eksempel til ekstra aktivitet og samvær for ulike grupper. Det frivillige arbeidet tar ikke ansvaret fra kommunen, men gir det lille ekstra inn i tjenestene.

Frivillig arbeid har lang tradisjon i Norge. De siste årene har dette arbeidet imidlertid gjennomgått en forandring. Fellesskapskulturen og dugnadsviljen står fortsatt sterkt, men enkeltmennesker synes ikke i samme grad å ville delta i tradisjonelt forpliktende organisasjonsarbeid. De vil i større grad engasjere seg i kortvarige oppdrag når det passer dem. Dette kalles «Den nye frivilligheten». Det oppstår nye organisasjoner som ikke nødvendigvis er medlemsbaserte, og det dannes lokale organisasjoner uten nasjonale ledd. Dette ser vi også i Lunner.

Lunner kommune ønsker å skape gode rammeforutsetninger både for de tradisjonelle frivillige organisasjonene og for den nye frivilligheten. Kommuneplanen viser til at kommunen aktivt skal arbeide for at ulike innbyggergrupper deltar i frivillige lag og organisasjoner, og at det skal legges til rette for et mangfold av sosiale møteplasser.

4. FRIVILLIGHETENS EGENART

Frivillighet Norge definerer frivillighet slik:

«En frivillig organisasjon er en sammenslutning av personer eller virksomheter som driver virksomhet på ikke-fortjenestebasert og ikke-offentlig basis. En frivillig organisasjon baserer en vesentlig del av driften på medlemskontingenter, gaver, innsamlede midler og/eller frivillig arbeidsinnsats. En frivillig organisasjon kan være forening, lag, stiftelse, ideelt aksjeselskap, forbund, nettverk eller en paraplyorganisasjon.»

Frivillig arbeid utløses gjerne av et personlig engasjement og en vilje eller et ønske om å skape noe for samfunnet rundt seg, basert på egeninteresse, spesielle interesseområder eller fellesskapsbehov.

Denne frivillighetsmeldingen bygger på det overordnede prinsippet om frivillig sektor som en uavhengig og selvstendig samfunnssektor. Frivillig innsats bidrar med verdifull aktivitet på en rekke områder i lokalsamfunnet og som et supplement til kommunens tjenester. Meldingen skal legge grunnlag for gode samarbeidsrelasjoner og samarbeidsformer mellom frivillig sektor og de kommunale tjenestene i Lunner.

5.FRIVILLIGHETENS ROLLE

Frivillighet:

- gir mennesker mulighet til å være aktive i samfunnet
- skaper relasjoner
- kan motvirke passivitet
- har en egenverdi for de frivillige
- er en viktig ressurs for samfunnet
- er folkehelsearbeid

er et viktig supplement til de kommunale tjenestene

6.VISJON OG MÅL

Det skal være lett å være
frivillig i Lunner

Lunner kommune skal:

1. styrke samhandlingen med frivilligheten på tvers av alle sektorer, med god folkehelse, mangfold og inkludering som mål.
2. sikre god tilrettelegging av og gode vilkår for frivilligheten.
3. øke kunnskapen om og interessen for frivillighet.

7. FRIVILLIGHET OG FOLKEHELSE

Frivilligheten er en viktig aktør i folkehelsearbeidet. Frivilligheten bidrar til gode arenaer for innbyggerne. Ved at kommunene legger til rette for frivillig arbeid, slik folkehelseloven pålegger oss, bidrar vi samtidig til å oppfylle lovens krav om å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

8. FRIVILLIGHET I LUNNER NÅ OG I FRAMTIDEN

Kommunens rolle er å samarbeide med frivillig sektor og tilrettelegge for en enklere hverdag gjennom å tilby økonomiske tilskudd, lokaler, informasjon, råd, veiledning og formidling av kontakter.

- *Kommunen skal ha en rolle som tilrettelegger og støttespiller for frivillig sektor.*
- *Kommunen skal motivere til og legge til rette for frivillighet sammen med kommunale tjenester. Frivillighet inn i kommunale tjenester skal alltid kun være et supplement, ikke erstatte de kommunale tjenestene.*

Frivilligheten i dag er presset. Mange lag og foreninger sliter med å få tak i folk til å ta viktige verv. Dette er det viktig at kommunen tar hensyn til, slik at kommunen ikke konkurrerer med frivilligheten.

De sosiale forskjeller er økende, og antallet fattige i Norge har økt. De sosiale forskjellene gjenspeiles også i frivilligheten, da folk som faller utenfor i utdanning og i arbeidslivet også sjeldnere deltar i organisasjonslivet. Dette er en utfordring for kommunene.

Det er viktig at kommunen kjenner den lokale frivilligheten. Når frivillighet og kommune samhandler godt, legges forholdene til rette for å få lokalsamfunn med høy aktivitet, trygghet og bærekraft. Dette vil føre til vann-vinn-situasjoner for kommunen og frivilligheten.

Frivillig sektor bidrar med store verdier til samfunnet. Den skaper engasjerte innbyggere og spiller en viktig rolle i demokratiet. Mangfoldet i frivillig sektor er en verdi i seg selv. Det berører enkeltmennesker, bidrar til at mange deltar, gir fellesskap og trivsel og motvirker utenforskap.

Frivilligheten er limet i lokalsamfunnet. Det store mangfoldet av aktiviteter den skaper, er sosiale møteplasser som gir identitet og tilhørighet.

Intensjonen med denne meldingen er at frivilligheten skal utvikle seg og bli en robust bærebjelke i våre lokalsamfunn.

For å få dette til er det utarbeidet en handlingsplan som skal ligge til grunn for politiske prioriteringer.

9.HANDLINGSPLAN

Mål 1: Lunner kommune skal styrke samhandlingen med frivilligheten på tvers av alle sektorer, med god folkehelse, mangfold og inkludering som mål

1.1 Alle virksomhetsområder

- 1.1.1 Avklare om det skal etableres et frivillighetsforum, eventuelt med basis i frivilligsentralen og kulturkontoret.
- 1.1.2 Samhandle aktivt med frivilligheten om å styrke Lunner som aldersvennlig kommune, blant annet ved etablering av sosiale møteplasser.
- 1.1.3 Samhandle aktivt med frivilligheten for å øke antallet møteplasser for ungdom og voksne med funksjonshemninger, psykiske lidelser eller sosiale utfordringer.
- 1.1.4 Sikre god samhandling med frivilligheten, samt bidra til at frivilligheten kobles tettere sammen.

1.2 Stedsutvikling

- 1.2.1 Arbeide for å utvikle flere samhandlingsavtaler om skjøtsel av friområder i kommunen.
- 1.2.2 Styrke samarbeidet med velforeninger, borettslag og andre frivillige aktører om opparbeiding og skjøtsel av lekeplasser, friområder, turstier og møteplasser.

1.3 «Helse og mestring»

- 1.3.1 Bidra til at frivilligsentralenes potensiale i enda større grad kan utløses.
- 1.3.2 Avklare hvordan systematisk samhandling mellom Helse og mestring og frivillig sektor kan utvikles og forbedres.
- 1.3.3 Samarbeide med pensjonistforeninger og andre aktuelle organisasjoner for å rekruttere til frivillighetsarbeid.

1.4 Kultur

- 1.4.1 Videreføre og styrke kommunens samspill med det organiserte kulturlivet.
- 1.4.2 Arbeide for at økonomiske barrierer, funksjonsnivå, alder eller etnisitet ikke skal være til hinder for å oppleve mestring og fellesskap som kunst-, kultur- og fritidsaktiviteter gir, etter modell fra idrettsområdet.
- 1.4.3 Styrke samarbeidet mellom bibliotek, fritidsklubber og frivilligsentraler om aktivitet på tvers av generasjoner.
- 1.4.4 Samarbeide med tros- og livssynssamfunn for å styrke frivilligheten.

1.5 Idrett og friluftsliv

- 1.5.1 Videreføre og styrke samspillet med Idrettsrådet i Lunner, i tråd med gjeldende avtale.
- 1.5.2 Opprettholde og styrke kontakten og samarbeidet med frivillige organisasjoner som bidrar med virksomhet og tilbud i naturområdene i kommunen.

Mål 2: Lunner kommune skal sikre god tilrettelegging av og gode vilkår for frivilligheten

2.1 Alle virksomhetsområder:

- 2.1.1 Registrere alle kommunale lokaler (barnehager, skoler, helsebygg, kulturbygg og idrettsanlegg) som er tilrettelagt for utlån til frivilligheten og synliggjøre dette i en utlånsbase. Lag og foreninger som er underlagt voksenopplæringsloven skal ha gratis lokaler.

2.2 «Helse og mestring»:

- 2.2.1 Gå i dialog med pensjonistforeninger og andre aktuelle frivillige organisasjoner for å få på plass konkrete tiltak, som bidrar til økt aktivitet for brukere av hjemmetjenestene og beboere i omsorgsboliger og på helse- og omsorgssenter.

2.3 Kultur:

- 2.3.1 Involvere frivilligheten og kartlegge udekkede behov for areal og foreslå konkrete tiltak.
- 2.3.2 Bidra til at mennesker med nedsatt funksjonsevne, innvandrere med manglende nettverk og nyankomne flyktninger i større grad kan delta i frivillig arbeid i samarbeid med festivalarrangører, frivilligsentraler og frivillige organisasjoner.
- 2.3.3 Arbeide for at økonomiske barrierer, funksjonsnivå, alder eller etnisitet ikke skal være til hinder for å oppleve mestring og fellesskap som kultur gir.

2.4 Idrett og friluftsliv:

- 2.4.1 Arbeide for at økonomiske barrierer, funksjonsnivå, alder eller etnisitet ikke skal være til hinder for å oppleve mestring og fellesskap som idretten gir.
 - 2.4.2 Videreutvikle ordningen der idrettslag har tilsynsoppgaver ved kommunens idrettsanlegg.
 - 2.4.3 Involvere frivilligheten i medvirkningsprosesser når kommunen står for nybygging og rehabilitering av idrettsanlegg.
 - 2.4.4 Stimulere idrettslag, gjennom tilskuddsordninger og avtaler, til å stå for utbygging av nye idrettsanlegg.
-

Mål 3: Lunner kommune skal øke kunnskapen om og interessen for frivillighet

3.1 Alle virksomhetsområder:

- 3.1.1 Utarbeide konkrete tiltak for oppfølging av frivillighetspolitikken eksternt og internt.
- 3.1.2 Synliggjøre og oppdatere oversikten over frivilligheten i Lunner.
- 3.1.3 Styrke kommunikasjonsstrategien for frivillighetsarbeidet, samt avklare hvordan kommunens nye nettsider og ulike sosiale medier kan bidra til god kommunikasjon, informasjon og rekruttering av frivillige.
- 3.1.4 Legge til rette for god kommunikasjon med nye innbyggere om mulighetene for frivillig arbeid i Lunner.
- 3.1.5 Øke samarbeidet med frivillige i kurs og arrangement som gir innbyggerne læring livet gjennom.
- 3.1.6 Øke de ansattes kompetanse om samhandling med frivilligheten.

3.2 Oppvekst:

- 3.2.1 Bidra til at frivilligheten kan tilby aktivitetstilbud på skoler i SFO-tiden og i barnehager.
- 3.2.2 Kartlegge omfanget av eksisterende samarbeid mellom skoler, barnehager, SFO og ulike frivillige aktører.
- 3.2.3 Øke kunnskapen hos barn og unge om frivillig arbeid. Skolen skal legge til rette for frivillig aktivitet på skolen og i eget nærmiljø, og for at frivillige organisasjoner skal kunne presentere seg og sin virksomhet for elevene.

3.3 Kultur:

- 3.3.1 Evaluere og revidere utlansordningen for kommunale lokaler.
- 3.3.2 Gi råd, veiledning, tilskudd, kurs og praktisk bistand til frivillige aktører innenfor kulturlivet.
- 3.3.3 Synliggjøre og tilby kompetanse innen inkludering og tilrettelegging til frivillige lag/organisasjoner.

3.4 Idrett og friluftsliv:

- 3.4.1 Sikre utvidelse og videre drift av BUA.

